

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 12285-23/2019-ERU

V Jihlavě dne 20. července 2021

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **KRPA PAPER, a.s.**, se sídlem Nádražní 266, 543 71 Hostinné, IČ: 275 37 820 (dále též „navrhovatel“), zastoupené Martinou Nyklovou, advokátkou, se sídlem Horní Branná 25, 512 36 Horní Branná, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12285-16/2019-ERU ze dne 15. září 2020 (sp. zn. OSS-12285/2019-ERU), kterým Energetický regulační úřad ve sporném řízení vedeném podle § 52 odst. 2 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podporovaných zdrojích“), ve **výroku I.** zamítl návrh navrhovatele na uložení povinnosti společnosti **ČEZ Distribuce, a.s.**, se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV – Podmokly, IČ: 247 29 035 (dále též „odpůrce“), zastoupené Mgr. Radkem Pokorným, advokátem ve společnosti Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o., se sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1 – Nové Město, zaplatit navrhovateli částku ve výši 12 696 218,37 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 7,05 % ročně z jednotlivě specifikovaných částek (v souhrnu představujících 12 696 218,37 Kč), včetně nákladů spojených s uplatněním jednotlivých pohledávek ve výši 1 200 Kč, a nahradit navrhovateli náklady řízení a ve **výroku II.** uložil navrhovateli povinnost uhradit odpůrci náhradu nákladů řízení ve výši 4 719 Kč, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozklad společnosti KRPA PAPER, a.s., se sídlem Nádražní 266, 543 71 Hostinné, IČ: 275 37 820, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12285-16/2019-ERU ze dne 15. září 2020 (sp. zn. OSS-12285/2019-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

II. Společnosti KRPA PAPER, a.s., se sídlem Nádražní 266, 543 71 Hostinné, IČ: 275 37 820, se ukládá povinnost uhradit společnosti ČEZ Distribuce, a.s., se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV – Podmokly, IČ: 247 29 035, k rukám jejího právního zástupce Mgr. Radka Pokorného, advokáta v advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři,

s.r.o., se sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1 – Nové Město, náhradu nákladů řízení o rozkladu včetně DPH ve výši 1 573 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Žaloba a řízení před Energetickým regulačním úřadem

Dne 22. listopadu 2019 byla Energetickému regulačnímu úřadu na základě usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 17 Co 297/2018-163 ze dne 27. února 2019 postoupena věc vedená Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 18 206/2016 ve věci sporu mezi navrhovatelem a odpůrcem, v němž se navrhovatel návrhem ze dne 16. května 2016 domáhal vydání platebního rozkazu na zaplacení částky ve výši 14 757 616,59 Kč s příslušenstvím, následně snížené na 12 696 218,37 Kč. K základu nároku navrhovatel uvedl, že dne 15. září 2011 uzavřel s odpůrcem jakožto provozovatelem distribuční soustavy Smlouvu o úhradě pevné ceny za decentralní výrobu a o úhradě systémových služeb a ostatních regulovaných poplatků č. 172S/0071/LDS/11. Předmětem tohoto závazku pak byl mj. závazek navrhovatele hradit odpůrci cenu za ostatní regulované složky za elektrickou energii vyrobenou navrhovatelem a jím přímo spotřebovanou bez použití regionální distribuční soustavy, a to v souladu s cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu. Za období od 1. ledna 2013 do 1. října 2013 vyúčtoval odpůrce v rámci své činnosti navrhovateli cenu za distribuci elektřiny, jejíž součástí byla úhrada nákladů spojených s podporou elektřiny (dále též „příspěvek na POZE“) v celkové výši 21 777,36 MWh (původně ve výši 25 313,24 MWh). Navrhovatel má za to, že výběr příspěvku na POZE, který byl účtován provozovatelem přenosové nebo distribuční soustavy, byl podle právní úpravy v období od 1. ledna 2013 do 1. října 2013 vázán na využití distribuční soustavy. S ohledem na to, že navrhovatel žádným způsobem nepoužil distribuční soustavu odpůrce, nebyl povinen odpůrci hradit příspěvek na POZE. Dále pak akcentoval, že příspěvek na POZE má povahu daně, když ustanovení upravující problematiku založení povinnosti placení příspěvku na POZE nelze dále rozšiřovat, a to právě ani na lokální výrobce.

Odpůrce v řízení uvedl, že navrhovateli účtoval příspěvek na POZE v souladu se zákonem. V období od 1. ledna 2013 do 1. října 2013 byla právními předpisy zakotvena povinnost úhrady příspěvku i z tzv. vlastní spotřeby elektřiny, přičemž odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 32 Cdo 3744/2017-354 ze dne 26. srpna 2019, podle něhož právě ze zákona o podporovaných zdrojích v rozhodném znění ve spojení s příslušnými ustanoveními energetického zákona tato povinnost vyplývala. Dále pak zdůraznil, že neexistuje důvod, proč by se subjekty, u nichž k vlastní spotřebě elektřiny dochází, neměly na financování systému podpory spolupodílet, když výklad zakládající takovou diskriminaci by byl nepřijatelný a v rozporu s ústavním pořádkem. Odpůrce tedy nárok navrhovatele odmítl a současně upozornil na nedostatek pasivní věcné legitimace, jelikož částka, jejíž vydání se navrhovatel domáhá, nemohla být bezdůvodným obohacením na straně odpůrce, neboť byla v souladu s § 13 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích postoupena operátorovi trhu.

II. Napadané rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 12285-16/2019-ERU ze dne 15. září 2020 rozhodl Energetický regulační úřad tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Ohledně vlastního posouzení sporu následoval prvostupňový orgán názor Nejvyššího soudu vyjádřený v rozsudku č. j. 32 Cdo 3744/2017-354 ze dne 26. srpna 2019, podle něhož byl v režimu právní úpravy účinné v době od 1. ledna 2013 do 1. října 2013 provozovatel regionální distribuční soustavy povinen hradit operátorovi trhu příspěvek na POZE též z tzv. lokální spotřeby výrobců v areálu výroben připojených k distribuční soustavě. Z daného rozsudku vyplývá, že příspěvkem na POZE je zatížena spotřeba elektřiny bez rozdílu jejího původu, jelikož veškerá spotřeba elektřiny vyvolává nutnost její další výroby. Prvostupňový orgán tedy dospěl k závěru, že v období od 1. ledna 2013 do 1. října 2013 byl navrhovatel povinen odpůrci hradit příspěvky též ve vztahu k vlastní spotřebě. V souvislosti s tím pak prvostupňový orgán konstatoval, že se odpůrce na navrhovateli bezdůvodně neobohatil, vybíral-li platby příspěvku v rozhodném období v souladu se zákonem o podporovaných zdrojích, čímž tedy nedošlo k naplnění základního předpokladu vzniku bezdůvodného obohacení v podobě nabytí majetkového prospěchu bez právního důvodu. Při rozhodování o nákladech řízení postupoval prvostupňový orgán podle zásady úspěchu ve věci a přiznal tak odpůrci prostřednictvím jeho právního zástupce náhradu nákladů řízení v celkové výši 4 719 Kč.

III. Rozklad navrhovatele a vyjádření odpůrce

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12285-16/2019-ERU ze dne 15. září 2020, které mu bylo doručeno dne 25. září 2020, podal navrhovatel dne 29. září 2020 rozklad.

Navrhovatel vytknul Energetickému regulačnímu úřadu, že pouze převzal názory obsažené v odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3744/2017, přičemž s právním názorem vyjádřeným v předmětném rozsudku navrhovatel nesouhlasí. K tomuto uvedl, že navrhovatel je lokálním výrobcem, který část vyrobené elektřiny sám spotřebuje ve svém areálu, a to bez využití distribuční soustavy odpůrce. Naopak § 28 odst. 1 ve spojení s § 13 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích zakládá povinnost hradit příspěvek na POZE toliko při přenosu a distribuci elektřiny.

Navrhovatel dále uvedl že Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 32 Cdo 3744/2017 posuzoval danou otázku pouze z hlediska soukromoprávního, nikoli však z hlediska veřejnoprávního. Navrhovatel akcentuje, že příspěvek na POZE má povahu daně (či obdobné platby) vybírané státem, když lokálnímu výrobcí se nedostává žádného protiplnění. S ohledem na veřejnoprávní povahu nároku nelze vykládat zákonné ustanovení rozšiřujícím výkladem a ukládat tak adresátům právních norem větší povinnosti, než jsou stanovené zákonem. Navrhovatel dále upozorňuje na zásady *in dubio mitius* či *in dubio pro libertate*, které velí v pochybnostech uplatnit výklad pro jedince příznivější, pročež na základě aplikace těchto zásad nelze přebírat závěry Nejvyššího soudu. Zdůrazňuje, že soudy ani správní orgány nemohou na poli veřejného práva svým výkladem dotvářet zákonnou absentující povinnost, tedy povinnost přímo ze zákona nevyplývající.

V kontextu navrhovatel upozornil na judikaturu, a to především z oblasti daňového práva. V souvislosti s tím se navrhovatel domnívá, že se prvostupňový orgán dopustil procesního pochybení, když se s argumentem navrhovatele týkajícího se veřejnoprávního charakteru příspěvku na POZE řádně nevypořádal. Závěrem navrhovatel akcentoval, že povinnost placení příspěvku na POZE nelze stanovit podzákonným předpisem přes

zmocňovací ustanovení § 53 odst. 2 písm. e) zákona o podporovaných zdrojích, ale toliko zákonem.

K rozkladu navrhovatele se dne 8. října 2020 vyjádřil odpůrce, který napadené rozhodnutí považuje za věcně správné a zákonné. Odpůrce uvedl, že otázka povinnosti hradit příspěvek na POZE z vlastní spotřeby byla spornou otázkou, která sice byla v minulosti vykládaná soudy a Energetickým regulačním úřadem rozdílně, nicméně o to významnější je jednotící úloha rozhodovací praxe Nejvyššího soudu. Dále odpůrce konstatoval, že není pochyb o veřejnoprávním charakteru příspěvku na POZE, stejně jako není pochyb o soukromoprávním vztahu mezi účastníky řízení, do něhož vstupuje veřejnoprávní prvek formou regulace cen, aniž by došlo ke změně poměru mezi nimi. Odpůrce zdůraznil, že Nejvyšší soud v rozsudku dospěl k závěru, že příspěvek na POZE se do jisté míry podobá dani, nikoliv že daní je. Odpůrce shledává podobnost s daní toliko v tom, že se jedná o zákonem stanovenou platbu. Odpůrce vyloučil použití zásady *in dubio mitius* či *in dubio pro libertate* s ohledem na soukromoprávní vztah mezi navrhovatelem a odpůrcem obsahující veřejnoprávní prvek, zmiňované zásady je možné použít pouze ve vztahu soukromoprávního subjektu na straně jedné a státu (ve vrchnostenském postavení) na straně druhé. Odpůrce navrhl, aby Rada napadené rozhodnutí potvrdila a uložila navrhovateli povinnost uhradit odpůrci náklady řízení o rozkladu.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad navrhovatele byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 věty první správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Podle § 141 odst. 9 správního řádu ve sporném řízení odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, a po posouzení rozkladových námitek dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a byly v něm přezkoumatelným a srozumitelným způsobem vyjádřeny důvody rozhodnutí. Po věcné stránce se Rada s právními závěry Energetického regulačního úřadu ztotožňuje, na napadené rozhodnutí v otázce vlastního hodnocení předmětu sporu odkazuje a k námitkám navrhovatele uvádí následující.

Rada se ztotožňuje s argumentem navrhovatele, že soudy ani správní orgány nejsou oprávněny suplovat činnost zákonodárce a jejich rozhodnutí nejsou pramenem práva. Nicméně při aplikaci právních norem je třeba jednotlivá ustanovení řádně vyložit a aplikovat pro daný případ. Proces interpretace a aplikace práva je tak zásadní k pochopení a nalezení práva v právní normě, a to právě v těch limitech, které byly nastaveny zákonodárcem. Rada souhlasí s odkazem na navrhovatelem uvedenou judikaturu, např. na nálezy Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 279/95, podle něhož *„Při výkladu a použití zákona je sice třeba vycházet z toho, co zákonodárce v zákoně uvedl, nikoliv z toho, co snad uvést chtěl a do zákona nevtělil, avšak v případě, kdy proti sobě stojí v rámci jednoho a téhož zákona dvě pravidla chování (...), je třeba při nutnosti jejich souběžné aplikace využít obecně uznávaná interpretační pravidla.“*

Byť tedy soudy nemohou dotvářet zákonnou absentující povinnost, jak správně uvádí navrhovatel, současně nemohou pro mezeru v zákoně odmítnout meritorně rozhodnout.

Vyplňování mezer v právní normě za pomoci obvyklých výkladových metod je tak obecnou povinností soudu, v souvislosti s tím nelze opomenout ani soudcovský výklad, kterým v důsledku dochází k dotváření právní normy, ovšem za současného striktního vázání se zákonem. Jak uvedl Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 21/96, „*soud není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případě, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jenž mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku*“. Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 32 Cdo 3744/2017 dospěl po analýze relevantních právních předpisů zahrnujících i ústavněprávní hlediska k určitému závěru, a to především za použití teologického a historického výkladu opírajícího se především o účel a smysl zákona.

Energetický regulační úřad, potažmo Rada, v současné době nemůže ignorovat rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 32 Cdo 3744/2017-354, který tuto spornou povinnost dovodil výkladem zákona o podporovaných zdrojích. Pokud navrhovatel v podaném rozkladu správnímu orgánu vytýká, že rozsudek toliko mechanicky přebírá, Rada tento náhled nesdílí, když především nespátřuje možnost, jak by se Energetický regulační úřad od uvedeného rozsudku v projednávané věci mohl odchýlit. Uvedený rozsudek znamenal překonání dosavadní rozhodovací praxe správního orgánu. Soud v něm konstatoval, že v režimu právní úpravy účinné v době od 1. ledna 2013 do 1. října 2013 je provozovatel regionální distribuční soustavy povinen hradit operátorovi trhu s elektřinou náklady spojené s podporou elektřiny z podporovaných zdrojů též z lokální spotřeby výrobců v areálu výroben připojených k distribuční soustavě (pozn. nutno konstatovat, že toto upřesnění vyplývá z vymezení předmětu sporu, jak jej interpretoval Nejvyšší soud).

Rada souhlasí s námitkou navrhovatele, že správní orgán není povinen závěry Nejvyššího soudu akceptovat, a nejsou pro něj *ex lege* závazné, ovšem Energetický regulační úřad nemůže s ohledem na institut předvídatelnosti práva a jeho následků zcela přehlédnout výrok vyslovený v již rozhodnuté skutkově obdobné věci. Setrvání u rozdílné rozhodovací praxe a nerefektování právního názoru Nejvyššího soudu vyjádřeného v předmětném rozhodnutí by v důsledku vytvořilo zmatečné situace spočívající ve vydávání rozhodnutí správním orgánem a jeho následným nahrazováním při přezkumu v rámci soustavy obecných soudů. Ostatně jiný postup by odporoval zásadě legitimního očekávání vyjádřené v § 2 odst. 4 správního řádu tak, aby „*při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly důvodné rozdíly*“. V těchto intencích sice mohou vzniknout rozdíly, ovšem pouze nejedná-li se o shodné či podobné případy, ale o případy znatelným způsobem se odchylující. Ústavní soud pak k uvedené zásadě legitimního očekávání ve svém nálezu sp. zn. II. ÚS 487/03 ze dne 11. května 2005 uvedl, že „*...ke znakům právního státu a mezi jeho základní hodnoty patří neoddělitelně princip právní jistoty (čl. 1 odst. 1 Ústavy), jehož nepominutelným komponentem je nejen předvídatelnost práva, nýbrž i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky. Podstatou uplatňování veřejné moci v demokratickém právním státě je princip dobré víry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci a ochrana dobré víry v nabytá práva konstituovaná akty veřejné moci, ať už v individuálním případě plynou přímo z normativního právního aktu nebo z aktu aplikace práva. Princip dobré víry působí bezprostředně v rovině subjektivního základního práva jako*

jeho ochrana, v rovině objektivní se pak projevuje jako princip presumpce správnosti aktu veřejné moci.“. Ve světle výše uvedených premis je třeba zmínit, že rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3744/2017 byl vydán ve sporu na plnění mezi operátorem trhu a provozovatelem distribuční soustavy založeném na skutkově i právně obdobném základě. Jím učiněné závěry je nutné brát na zřetel i při projednávání sporu mezi provozovatelem distribuční soustavy a lokálním výrobcem, neboť byl vysloven právní závěr, že platbou příspěvku na POZE jsou zatíženi všichni spotřebitelé elektrické energie, a to včetně lokálních výrobců, což plyne z odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu, který na str. 13 uvedl, že „...ze zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 1. 10. 2013 ve spojení s příslušnými ustanoveními energetického zákona v tehdy účinném znění (§ 22 odst. 1 a § 50 odst. 6 věty první), vyplývala povinnost provozovatele regionální distribuční soustavy zatížit složkou ceny distribuci elektřiny na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů také lokální spotřebu výrobců v areálu výroben připojených k distribuční soustavě.“.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že povinnost k úhradě příspěvku na POZE nebyla v zákoně o podporovaných zdrojích explicitně uložena žádným subjektům, ale přesto o její existenci nemůže být pochyb. Podle názoru Nejvyššího soudu není příspěvek na POZE protiplněním za distribuované množství elektřiny či za jiné služby poskytované distributorem, ale jde o jeden ze zdrojů financování systému podpory preferovaných zdrojů elektrické energie. Námitka navrhovatele, že ustanovení § 28 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích zakládá povinnost platit příspěvek na POZE pouze při přenosu a distribuci elektřiny, tak nemůže obstát. Nejvyšší soud v citovaném rozsudku opřel svou argumentaci o účel zákona o podporovaných zdrojích podpořit využití obnovitelných zdrojů výroby elektřiny a zajistit zvyšování jejich podílu na spotřebě primárních energetických zdrojů. Proto je i účel platby, která spotřebu elektřiny zatěžuje, spojen s těmito účely, přičemž nesouvisí se způsobem distribuce či přenosu elektřiny, nýbrž právě s existencí spotřeby jako takové. V souvislosti s tím Nejvyšší soud uvedl, že se jedná o jistý druh sankce postihující ty, kteří se spotřebou elektřiny podílejí na změnách klimatu a potenciálním poškozování životního prostředí, pročež neshledal racionální důvod pro založení rozdílu mezi jednotlivými spotřebiteli elektřiny jen podle toho, zda je jimi spotřebovaná elektřina dodávaná distribuční soustavou nebo ke spotřebě dochází přímo v areálu výroby bez použití distribuční soustavy. V souvislosti s tím Nejvyšší soud upozornil na to, že se „zpoplatněním“ lokální spotřeby výrobců v areálu výroben počítala i navazující právní úprava účinná od 2. října 2013.

K uložení povinností subjektům pouze zákonem a nikoliv podzákonými právními předpisy Rada uvádí, že v posuzovaném případě je danou povinností placení příspěvku na POZE. Uložení primární povinnosti, tedy povinnosti provozovatele regionální distribuční soustavy zatížit složkou ceny za distribuci elektřiny na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny z podporovaných zdrojů, vyplývá z § 28 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích. Nejvyšší soud ve svém výkladu dospěl k závěru, že předmětná povinnost vyplývá přímo ze zákona o podporovaných zdrojích, nikoliv z podzákoného předpisu, na ten (např. vyhlášku č. 140/2009 Sb., o způsobech regulace cen v energetických odvětvích a postupech při regulaci cen, ve znění pozdějších předpisů) odkázal jako na podpůrný argument v rámci systematického výkladu právního předpisu.

K použití právních zásad *in dubio mitius* či *in dubio pro libertate* Rada uvádí následující. Jedná-li se o oblast veřejného práva, je třeba v případě více možných výkladů určitého

ustanovení dodržovat princip v pochybnostech mírněji (*in dubio mitius*) a v pochybnostech ve prospěch jednotlivce (*in dubio pro libertate*). Správní orgány a soudy tak musí zohlednit tyto obecné právní zásady a v případě existence dvou a více možných výkladů nesmí zvolit výklad přísnější či výklad vyjadřující prioritu státu nad jednotlivcem a jeho svobodou. Ovšem aplikace *in dubio mitius* či *in dubio pro libertate* nepřichází v daném případě v úvahu, neboť použití těchto zásad předpokládá existenci alespoň dvou odlišných obhajitelných výkladů právní normy veřejného práva různými výkladovými metodami. Rada však akcentuje, že se musí jednat jednak o oblast veřejnoprávní, a jednak o rovnocenný konkurenční výklad práva, nikoliv však o jakoukoli intepretaci právní normy zohledněné jako dvojí výklad (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Afs 61/2013-110 ze dne 9. dubna 2014). Pouhý fakt, že se jedná o sporné ustanovení zákona, které je třeba vyložit použitím interpretačních metod, neznamená povinnost uplatnění předmětných právních zásad.

Stran veřejnoprávní povahy posuzované věci, s níž se dle navrhovatele prvostupňový orgán řádně nevypořádal, Rada sděluje následující. Nárok navrhovatele, tedy příspěvek, resp. složka ceny účtovaná a hrazená na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny, má veřejnoprávní aspekty, což ostatně vyplývá i z citovaného rozsudku Nejvyššího soudu. Konkrétní plnění, které je předmětem sporu, tedy zaplacení částky ve výši 12 696 218,37 Kč s příslušenstvím, nemá nutně charakter veřejnoprávní, a to především s ohledem na absenci strany sporu mající vrchnostenské postavení. Před správním orgánem vystupují dvě právnické osoby soukromého práva mající rovné postavení, když s ohledem na tuto skutečnost je třeba vztah mezi nimi posuzovat za vztah vyplývající z práva soukromého. V souvislosti s tím Rada nesouhlasí s argumentem navrhovatele ohledně nemožnosti aplikace citovaného rozsudku Nejvyššího soudu, který „...danou věc posuzoval „pouze“ *pohledem soukromoprávním (neboť právě tyto věci je kompetentní rozhodovat) a nikoliv veřejnoprávním*“. Nejvyšší soud je totiž vázán všemi právními předpisy, nikoli pouze těmi soukromoprávními. Určité povinnosti mohou vznikat na základě smlouvy či na základě zákona (jak dovodil soud v tomto případě), nicméně z uvedeného nelze bez dalšího dovodit, že by se jednalo o práva či povinnosti veřejnoprávní nebo soukromoprávní povahy. V daném případě se o povinnost čistě veřejnoprávní povahy nemůže jednat již proto, že má úzkou souvislost s cenou (byť regulovanou) za poskytování určitého plnění (distribuce elektřiny), a to v rámci soukromoprávního vztahu dvou stran, které jsou v rovném postavení. Pokud by šlo o povinnost převážně veřejnoprávní povahy, nebyl by Energetický regulační úřad vůbec příslušný v uvedené věci rozhodnout, neboť podle § 17 odst. 7 energetického zákona a § 52 zákona o podporovaných zdrojích rozhoduje Energetický regulační úřad ve sporném řízení, přičemž v takovém řízení lze podle § 141 správního řádu rozhodovat pouze o právech a povinnostech plynoucích z poměrů práva soukromého. Tyto související otázky Nejvyšší soud vůbec nevzal do úvahy, nicméně podle názoru Rady i tak vyjádřil jednoznačný názor na výklad ustanovení zákona o podporovaných zdrojích, jimiž má být nárok odpůrce na úhradu příspěvku na POZE založen.

K tvrzené závažné procesní vadě spočívající v nedostatečném odůvodnění navrhovatelem uvedené „*veřejnoprávní povahy celé věci*“ Rada uvádí následující. Správní orgán není v souladu se zásadou řádného odůvodnění povinen explicitně reagovat na každý argument či námitku účastníka řízení, ale toliko předestřít vlastní úvahy, které v důsledku odůvodnění rozhodnutí jako celek řádně a logicky. Postup prvostupňového orgánu tak odpovídá konstantní judikatuře, podle níž není povinností správního orgánu reagovat na každý dílčí argument a ten obsáhle vyvrátit, a to zejména v situaci, kdy navrhovatelův argument ohledně

veřejnoprávní povahy nároku byl vypořádán rozhodnutím Nejvyššího soudu, na který prvostupňový orgán výslovně odkazuje a parafrázuje jej. Nadto prvostupňový orgán řádně odůvodnil, proč se rozhodl právní názor Nejvyššího soudu respektovat, přičemž závěry vyjádřené v daném rozhodnutí shrnul a při rozhodnutí věci z nich vycházel. Rada tak nepřisvědčila námitce navrhovatele poukazující na závažnou procesní vadu.

S výše uvedeným souvisí i neaplikování navrhovatelem uvedené judikatury z oblasti práva daňového. Byť k otázce příspěvku na POZE Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 32 Cdo 3744/2017 ze dne 26. 8. 2019 uvedl, že „*povinnost jej platit nebyla založena smlouvou, nýbrž vyplývá ze zákona, a jde o povinnost veřejnoprávní povahy, svého druhu odvod ze spotřebované elektřiny (v tomto směru se příspěvek skutečně do jisté míry podobá dani)*“, toto automaticky neznamená použití rozmanité judikatury práva daňového či dokonce přímo daňové zákony, ostatně pokud by tomu tak bylo, tak by nepochybně právě Nejvyšší soud k těmto aspektům byl povinen přihlédnout. Navíc Nejvyšší soud nekonstatoval, že se jedná doslovně o daň, ale že se v určitém směru příspěvek na POZE do jisté míry dani podobá, což ostatně ve své předchozí praxi do určité míry připouštěl i Energetický regulační úřad (ale vyvozoval z toho odlišné závěry než soud).

Protože odpůrce v podaném vyjádření k rozkladu ze dne 8. října 2020 uplatnil právo na náhradu nákladů řízení o rozkladu, je třeba, aby Rada o jeho návrhu rozhodla.

Náklady řízení jsou podle § 79 odst. 1 správního řádu zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně správního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování. Pro přiznání nákladů řízení účastníkům sporného řízení vedeného podle § 141 správního řádu potom podle odst. 11 platí, že správní orgán ve sporném řízení přizná účastníkovi, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož v daném případě nebylo nároku navrhovatele vyhověno, je možno přiznat náhradu nákladů řízení pouze odpůrci. Za účelně vynaložené náklady lze přitom považovat toliko takové náklady, které musela procesní strana nezbytně vynaložit, aby mohla řádně hájit své porušené nebo ohrožené subjektivní právo.

Jelikož odpůrce své náklady žádným způsobem nedoložil ani nevyčíslil, Rada shledala, že v souladu s § 79 odst. 1 správního řádu je možno tuto náhradu nákladů přiznat pouze v souvislosti s jeho právním zastoupením Mgr. Radkem Pokorným, advokátem v advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o., se sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1 – Nové Město.

Odměny advokátů za zastupování ve správním řízení upravuje vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Při její aplikaci existuje vždy povinnost zohlednit a do rozhodnutí (právě ve vazbě na zjištěné okolnosti případu) promítnout otázky týkající se věcné náročnosti sporu, počtu provedených úkonů ve věci, časové náročnosti a účelnosti vymáhání práva nebo bránění nároku, kdy hranice ústavní souladnosti, resp. limity odměn advokátů nebo notářů vymezil náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 25/12 ze dne 17. dubna 2013. Dle advokátního tarifu náleží advokátu za poskytnutí jednoho právního úkonu v řízení částka ve výši 1 573 Kč, která zahrnuje odměnu advokáta ve výši 1 000 Kč, režijní paušál ve výši 300 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 273 Kč, jejímž plátcem je advokát. V souvislosti s řízením o rozkladu byla navrhovateli poskytnuta právní služba spočívající

v podaném vyjádření odpůrce k rozkladu navrhovatele ze dne 8. října 2020. Rada tak odpůrci za zastoupení přiznala za 1 úkon právní služby, a to vyjádření odpůrce k rozkladu navrhovatele ze dne 8. října 2020, částku 1 573 Kč, současně rozhodla o tom, že je navrhovatel povinen uhradit odpůrci uvedené náklady řízení ve lhůtě tří dnů od právní moci rozhodnutí. Jelikož správní řád nestanoví konkrétní lhůtu, která má být v rozhodnutí k plnění povinnosti stanovena, bylo v tomto ohledu přihlédnuto k právní úpravě uvedené v § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 správního řádu ve spojení s § 141 odst. 9 správního řádu Rada jako nadřízený správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí vychází z řádně zjištěného skutkového stavu, bylo vydáno v souladu s právními předpisy a splňuje požadavky kladené správním řádem na obsah správního rozhodnutí, neboť v něm byly v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu uvedeny důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Prvostupňový orgán tak řádně odůvodnil, proč neshledal důvodné se závěry Nejvyššího soudu polemizovat, když na jejich základě dovedl povinnost navrhovatele k úhradě příspěvku na POZE i z tzv. vlastní spotřeby. Jelikož nebyl dán žádný důvod pro zrušení či změnu, Rada rozhodla o zamítnutí rozkladu a potvrzení napadeného rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není podle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

KRPA PAPER, a.s., prostřednictvím Martiny Nyklové
ČEZ Distribuce, a.s., prostřednictvím Mgr. Radka Pokorného